

ZÁTĚŽOVÉ TESTY BANKOVNÍHO SEKTORU ČR LISTOPAD

Samostatný odbor finanční stability

2011

ZÁTĚŽOVÉ TESTY BANKOVNÍHO SEKTORU ČR (LISTOPAD 2011)

SHRNUTÍ

Výsledky zátěžových testů bankovního sektoru v ČR, které byly provedeny na datech k třetímu čtvrtletí 2011, i nadále potvrzují dostatečnou stabilitu bankovního sektoru vůči případným negativním šokům. Kapitálová vybavenost celého odvětví by zůstala nad 8% regulačním minimem i pro výrazně zátěžový scénář, který kombinuje negativní vývoj domácí i zahraniční ekonomiky a obnovenou nejistotu na finančních trzích vyvolanou eskalací fiskální krize zadlužených zemí eurozóny.

1. ÚVOD

Česká národní banka pravidelně hodnotí prostřednictvím zátěžových testů dopady výrazně nepříznivých a málo pravděpodobných scénářů budoucího vývoje ekonomiky do domácího bankovního sektoru. Tento dokument prezentuje výsledky listopadových zátěžových testů, které byly provedeny na datech k 30. 9. 2011 a zaměřují se na horizont následujících dvou let. Při hodnocení odolnosti sektoru byl testován dopad budoucího ekonomického vývoje reprezentovaného jedním základním a jedním zátěžovým scénářem na vybrané proměnné charakterizující zdraví bankovního sektoru. Ekonomický vývoj v zátěžovém scénáři odráží dopad potenciálního prohloubení dluhové krize v eurozóně, které se následně nepříznivě projeví ve výkonu české ekonomiky a v jejím finančním sektoru.

2. MAKROEKONOMICKÉ SCÉNÁŘE

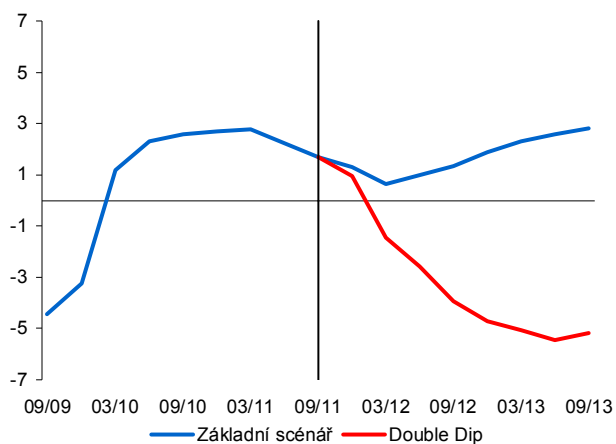
Základní scénář odpovídá listopadové makroekonomické prognóze ČNB zveřejněné ve Zprávě o inflaci IV/2011. Scénář předpokládá výraznější zpomalení ekonomiky počátkem příštího roku, které bude ve druhé polovině roku 2012 vystřídáno opětovným oživením. Celková inflace se v průběhu roku 2012 přiblíží ke 3 % z důvodu zvýšení DPH, měnový kurz bude od počátku následujícího roku posilovat a krátkodobé úrokové sazby mírně klesnou a zůstanou stabilní do přelomu let 2012 a 2013, kdy začnou opět pozvolna růst.

Zátěžový scénář **Double Dip** (tzv. recese s dvojitým dnem) je založen na výrazně nepříznivém ekonomickém vývoji v EU. Prudký pokles ekonomické aktivity hlavních obchodních partnerů ČR a zpřísněná fiskální konsolidace by se projevily citelným snížením ekonomické aktivity a růstem nezaměstnanosti i v ČR. Zvýšená nejistota ohledně dalšího vývoje domácí ekonomiky by se odrazila ve ztrátě důvěry investorů a růstem jejich rizikové averze. To by se projevilo značným znehodnocením měnového kurzu. Obdobně jako v minulém kole testů je v rámci nepříznivého scénáře uvažováno znehodnocení veškerých expozic českého bankovního sektoru vůči pěti zadluženým zemím EU¹ a jejich přecenění v bilancích bank na nulovou hodnotu. Navržený scénář lze tak považovat za silně zátěžový.

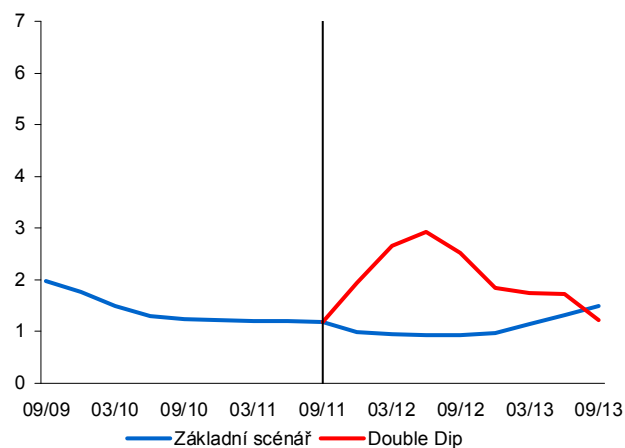
¹ Jedná se o expozice vůči vládám i privátním subjektům Řecka, Irska, Itálie, Portugalska a Španělska.

Vývoj klíčových makroekonomických veličin zátěžového scénáře ve srovnání se základním scénářem zachycují následující grafy 1–4.

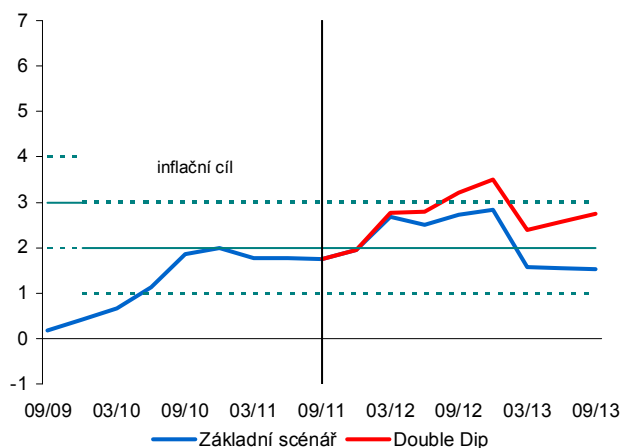
Graf 1
Alternativní scénáře: vývoj růstu reálného HDP (v %)

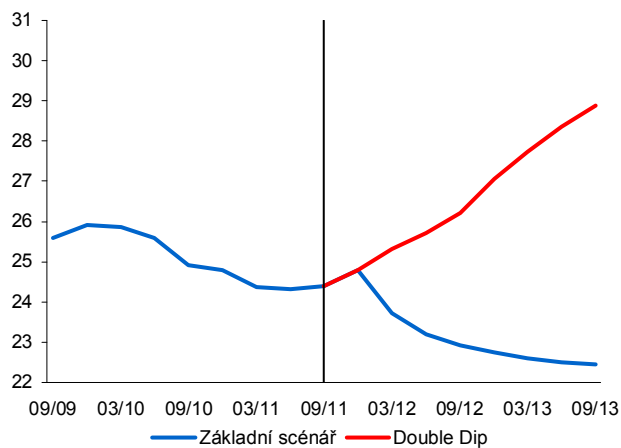
Graf 2
Alternativní scénáře: vývoj 3M Príbor (v %)

Graf 3
Alternativní scénáře: vývoj inflace (v %)

Graf 4
Alternativní scénáře: vývoj měnového kurzu (CZK/EUR)

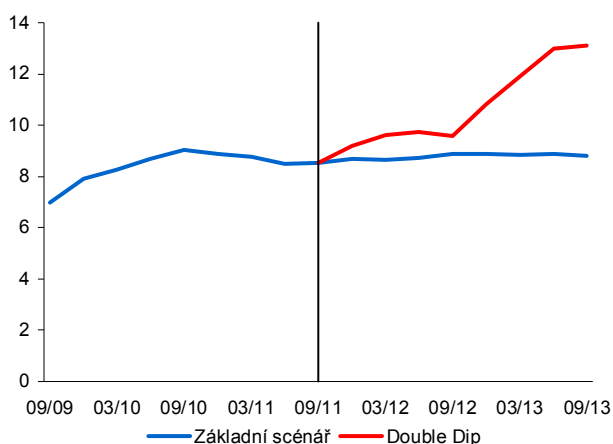

3. DOPAD MAKROEKONOMICKÝCH SCÉNÁŘŮ NA BANKOVNÍ SEKTOR

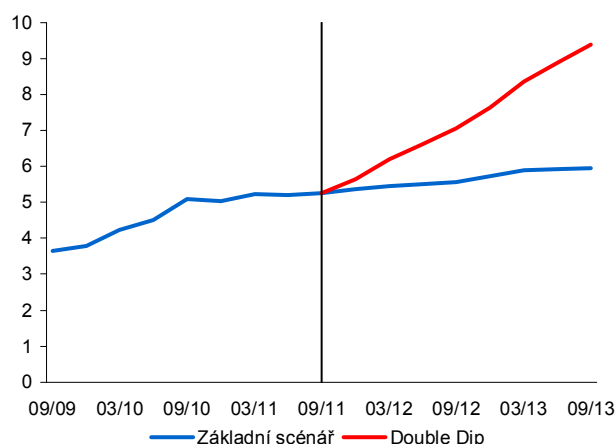
Dominantním rizikem v českém bankovním sektoru je úvěrové riziko, které lze kvantifikovat vývojem podílu úvěrů v selhání (NPL, Non-Performing Loans) na úvěrech celkem. Tento podíl v sektoru nefinančních podniků v *Základním scénáři* na dvouletém horizontu mírně roste a dosahuje hodnot 8,9 %. Obdobně pro sektor obyvatelstva dochází k mírnému nárůstu podílu NPL k hodnotám kolem 5,9 %. Mírný nárůst podílu NPL obou sektorů oproti předchozímu zátěžovému testu ze srpna 2011 je způsoben horším než očekávaným ekonomickým výhledem na horizontu predikce.

Zátěžový scénář *Double Dip* by se odrazil ve vyšším nárůstu kreditního rizika a podíl NPL by se v tomto scénáři pohyboval na výrazně vyšších úrovních oproti *Základnímu scénáři* (Grafy 5, 6). Ztráty ze znehodnocení úvěrů by v roce 2012 dosáhly téměř 2,7 % z celkového úvěrového portfolia (55 mld. Kč). To by představovalo téměř 2,5násobek hodnoty roku 2010 a odhadované hodnoty roku 2011 (obojí zhruba 1,1 %). Paralelně by byl v tomto zátěžovém scénáři bankovní sektor zasažen poměrně vysokými tržními ztrátami z titulu poklesu cen držných vládních dluhopisů. V souvislosti s tím je v testu zapracován předpoklad, že by došlo k přecenění veškerých pohledávek za pěti zadluženými zeměmi EU na nulovou hodnotu. Ačkoliv je tento dodatečný předpoklad o 100% znehodnocení expozic vůči zmíněným zemím extrémně zátěžový, celková výše expozic českého bankovního sektoru vůči těmto zemím není natolik významná (24,4 mld. Kč k 30. 9. 2011, z toho 10 mld. Kč činí vládní dluhopisy), aby její celkové znehodnocení způsobilo bankovnímu sektoru významnější potíže.

Graf 5
Průběh podílu úvěrů v selhání: nefinanční podniky
(v %)

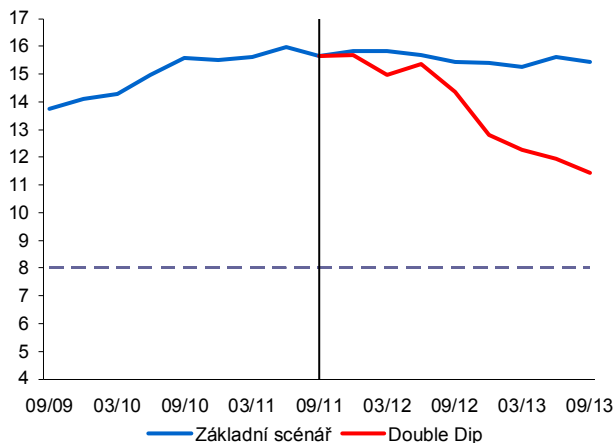

Graf 6
Průběh podílu úvěrů v selhání: obyvatelstvo
(v %)

První linií obrany proti úvěrovým a tržním ztrátám představuje vytvářený provozní zisk bank. Zatímco *Základní scénář* předpokládá mírný pokles tvorby provozního zisku meziročně vždy zhruba o 5 % z důvodu rostoucí konkurence na trhu depozit, v zátěžovém scénáři se uvažuje s razantním snížením provozních zisků, které by poklesly oproti očekávaným hodnotám roku 2011 o 20–35 %. Při současném zvýšení rizikových nákladů bank (úvěrové a tržní ztráty) by se tak řada bank v případě zátěžového scénáře dostala do situace celkové ztráty z hospodaření, což by snížilo výši jejich regulatorního kapitálu.

Graf 7
Vývoj kapitálové přiměřenosti
 (v %)

Přes poměrně vysoké úvěrové i tržní ztráty a oslabené provozní zisky zůstává bankovní sektor jako celek stabilní v obou scénářích a jeho agregovaná kapitálová přiměřenost se pohybuje nejen nad regulačním minimem 8 %, ale neklesá ani pod 11 % (Graf 7). To představuje dobrý základ pro udržení dostatečné odolnosti vůči ztrátám, které potenciálně nastanou i za dvouletým horizontem testu. Tohoto výsledku je dosaženo i přes konzervativní nastavení řady předpokladů jednotlivých scénářů, které předpokládají velmi nepříznivý vývoj. Základem stability bankovního sektoru je i nadále jeho vysoká kapitálová přiměřenost, která ke konci září 2011 činila 15,7 %. Přesto by se v zátěžovém scénáři dostalo několik bank

do situace nedostatečné kapitálové přiměřenosti. Za účelem dorovnání kapitálové přiměřenosti všech bank se sídlem v ČR (tj. bez poboček zahraničních bank) do regulačního minima 8 % by banky ke konci testovaného období musely navýšit regulační kapitál o 13,6 mld. Kč. Z hlediska velikosti bankovního sektoru se nejedná o významnou hodnotu, která by mohla ohrozit jeho stabilitu.

Česká národní banka
 Samostatný odbor finanční stability
 Kontakt: financial.stability@cnb.cz

Tento dokument byl zveřejněn 29.11.2011 a je umístěn na webových stránkách ČNB:
http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/zatezove_testy/index.html